САЛОМ, СЕНТЯБРЬ!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 173 (4632).

1 СЕНТЯБРЬ ЖУМА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

БУГУН БИЛИМ ЎЧОҚЛАРИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНАДИ.

Таълим-тарбия ишларида катта муваффақиятларга эришайлик!

БИЛИМ ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ!

Биринчи сентябрь! Биринчи қўнғироқ! Янги ўқув йилининг бошланаётган қутлуғ куни!

Ҳа, сентябрь тонгининг ўзгача латофати, ўзгача шодиёнаси бор. Бугун эрталабданоқ шаҳар ва қишлоқларимиз кўчалари серфайз бўлиб кетди. Мактаблар, техникум ва олий ўқув юртлари илмга чанқоқ қанча-дан-қанча ёшларни ўз бағрига чорлади.

Бу йилги ўқишлар СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик тўйига қизғин тайёргарлик кўрилаётган, янги ўқув программасига ўтилаётган, машғулотлар жараёни такомиллаштирилаётган бир пайтда бошланди. Жонажон партиямизнинг XXIV съезди мамлакатимиз халқ маорифи ходимлари, мактаблар зиммасига тўққизинчи беш йилликда ёшларга умумий ўрта таълим беришга тўла равишда ўтишни таъминлашдек жанговар ва ғоят масъулиятли вазифани юклади.

Ҳозирнинг ўзидаёқ бу соҳада анчагина ишлар қилинди. Серқуёш республикамизда бўлгани каби областимиз мактабларида ҳам умумий ўрта таълимга мустаҳкам замин яратилди. Таълим-тарбия жараёни такомиллашди, мактабларнинг ўқув-моддий базаси анча мустаҳкамланди. Ёшларга ҳунар-техника билими бериш яхшиланди.

Янги 1972—1973 ўқув йилига тайёргарлик кўриш жараёнида қўлга киритилган ютуқлар кишини қувонтиради. Областимиздаги мавжуд мактаблар капитал ва жорий ремонтдан сифатли чиқарилди. Ўндан ортиқ янги мактаб бинолари қурилди. Қўшимча синфхоналар очилди. Биргина Бекобод районида 640 ўқувчига мўлжалланган синфхоналар фойдаланишга топширилди.

Оталиқ ташкилотлар ёрдами билан янги мактаблар қурилаётир. Бу ўринда область студентлар қурилиш отрядининг ҳимматини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим. Студент-ёшлар кучи билан қишлоқларда қурилишлар олиб борилди. Улар 20 та мактаб биносини ремонт қилдилар. 150 дан ортиқ ўқув кабинети ва лабораторияларни жиҳозладилар, 250 та спорт майдончасини қуриб бердилар.

Таълим-тарбия ишининг муваффақияти асосан ўқитувчилар фаолиятига боғлиқдир. Чунки, янги программанинг моҳияти ва ғоялари асосида ўқув-тарбия ишларини ташкил этишда педагогик коллективлар ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Ташаббускор ва маҳоратли ўқитувчилар коллективлари сони анчагина. Бўстонлиқ районидаги 6-(директори ўртоқ А. Бердалиев), Ўрта Чирчиқ районидаги 52-(директори ўртоқ А. Ортиқхўжаев), Орджоникидзе районидаги 35-(директори ўртоқ Л. Тожибоев), Тошкентдаги 12-(директори ўртоқ С. Мақсудов) каби мактабларда айниқса бой тажрибалар тўпланди.

Таълимнинг янги системаси, янгича ўқитиш катта ижодий ва кўп қиррали ишдир. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорида бу вазифани муваффақиятли ҳал этишнинг аниқ йўллари кўрсатиб берилди. Шу билан бирга ҳозирги шароитларда мактаблар фаолиятини коммунистик қурилишнинг янги вазифаларига, илмий-техника тараққиётининг талабларига мувофиқлаштириш муҳим эканлиги кўрсатиб ўтилди. Бу эса, умумий таълим мактабларининг барча турларини янги ўқув планларига, программасига, дарсликларига ўтказишни тугаллашни талаб қилади ҳамда коммунизм қураётган ёш авлодни Ленин партияси ишига садоқат руҳида тарбиялашдек муҳим вазифани илгари суради.

Бинобарин, билимлар ўқувчилар онгига пухта сингдирилиши лозим. Бунинг учун ўқитувчи ижодий изланиши, дарсларни кўргазмали, техника воситалари ёрдамида ўтишга эришиши даркор.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мамлакатда олий таълимни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» деб чиқарган қарорида айниқса инженер, иқтисодчи ва бошқа ихтисосдаги мутахассисларни кўпроқ тайёрлашга алоҳида аҳамият берилди. Тошкент политехника институтида ва бошқа олий ўқув юртларида янги факультет ҳамда бўлимларнинг очилиши, хусусан электрон-ҳисоблаш техникаси инженерлари тайёрлашга киришилганлиги катта аҳамият касб этади. Автомобиль транспорти институтининг очилиши ҳам қувончли бўлди.

Партия ва ҳукуматимиз ўқитувчиларимизнинг олижаноб меҳнатини ҳамиша қадрлаб келди ва қадрламоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг шифокор, ўқитувчи ва мактаб ёшигача тарбия муассасалари ходимлари маошларини биринчи сентябрдан ошириш ҳақидаги қарори бу ғамхўрликнинг яна бир янги далили бўлди.

Мактаб иши-умумхалқ ишидир. Билим ўчоқларимиз умумхалқ ғамхўрлиги билан қуршаб олинган экан, халқ маорифи соҳасида ютуқлар қўлга киритилаверади! Ёшларимиз билим чўққилари сари дадил қадам ташлайверадилар.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

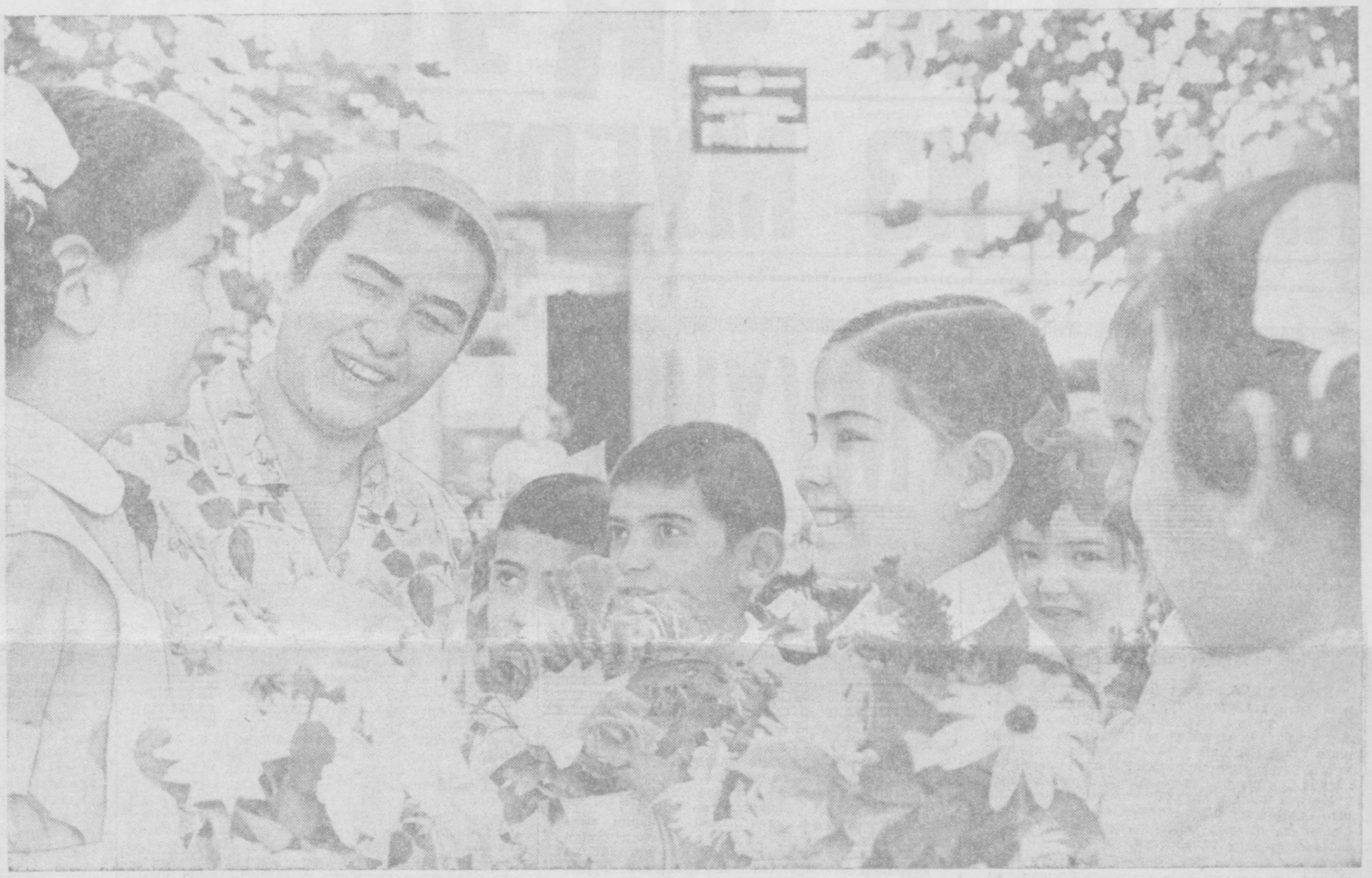

ЯНА ЖОНАЖОН МАКТАБ ҚУЧОҒИДА.

А. Абалян фотолари.

КРАСНОЯРСК ДИЁРИДА УЧРАШУВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Красноярск ўлкасида уч кун бўлган чоғида ўлканинг ҳаёти билан танишди, бир қанча саноат корхоналарини бориб кўрди, меҳнаткашлар билан учрашди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Красноярск ГЭСи қурилиши муносабати билан Енисей соҳилида вужудга келган Дивногорск шаҳрига сафар қилди. У гидроэлектростанцияни бориб кўрди, станция иши билан танишди.

Красноярск машинасозлик заводининг коллективи ўртоқ Л. И. Брежневни шодиёна кутиб олди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Красноярск комбайн заводида ғалла ўрадиган янги «Сибиряк» комбайнининг техник характеристикаси, комбайнни ишлаб чиқариш технологияси билан қизиқди, завод цехларида бўлди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев «Св. Николай» музей-пароходни зиёрат қилди. В. И. Ленин 1897 йилда революцион курашдаги сафдошлари билан бирга шу пароходда Шушенское қишлоғига сургунга борган эди.

30 август куни КПСС ўлка комитетида ўртоқ Л. И. Брежнев ўлка партия комитети бюросининг аъзолари ҳамда меҳнаткашлар депутатлари ўлка совети ижроия комитетининг аъзолари билан хўжалик қурилиши, саноат, транспорт ва алоқа ишини яхшилаш, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ҳамда ўлка ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш истиқболлари масалалари хусусида суҳбатлашди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев худди шу куни Красноярскдан Новосибирскка жўнаб кетди. Аэропортда уни КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. И. Долгих, ўлка ижроия комитетининг раиси ўртоқ Н. В. Татарчук, ўлка партия комитети бюросининг аъзолари ва меҳнаткашлар депутатлари ўлка совети ижроия комитетининг аъзолари, ўлка, шаҳар партия комитетлари ва ўлка ижроия комитетининг масъул ходимлари кузатиб қолдилар. (ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НОВОСИБИРСККА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 30 августда Новосибирскка келди. Аэродромда Л. И. Брежневни КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. С. Горячев, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. И. Зверев, Сибирь ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник М. Г. Хомуло область партия комитетининг бюро аъзолари ва область ижроия комитетининг аъзолари, область, шаҳар ва район ташкилотларининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев шаҳарнинг марказий майдонига бориб, Владимир Ильич Ленин ҳайкали ёнига гуллар қўйди.

(ТАСС).

НОВОСИБИРСК ОБЛАСТИ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

31 август куни Новосибирскда область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда икки мингдан ошиқ партия, совет ходимлари, хўжалик ташкилотлари ва корхоналарнинг раҳбарлари, фан ва маданият арбоблари қатнашди.

Йиғилиш қатнашчилари 1972 йилги халқ хўжалиги планининг бажарилиши юзасидан социалистик мусобақанинг боришини муҳокама қилдилар. Ҳосил йиғимини муваффақиятли ўтказишга, давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотишга катта эътибор берилди.

Йиғилиш аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни самимий кутиб олди. Ўртоқ Л. И. Брежнев йиғилишда нутқ сўзлади.

Йиғилишда КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари Ф. С. Горячев доклад қилди. Музокараларда КПСС район ва шаҳар комитетларининг секретарлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги корхоналарининг раҳбарлари, олимлар, ишлаб чиқариш илғорлари сўзга чиқдилар.

Актив йиғилиши область меҳнаткашларига мурожаат қилиб, 1972 йилги давлат планининг муваффақиятли бажарилиши учун, ҳосил ўрим-йиғимини, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишни уюшқоқлик билан ўтказиш, ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенгайтиришга даъват этди.

(ТАСС).

АНЖЕЛА Дэвисни Тошкент аэропортида кутиб олиш.

МАРҲАБО, АНЖЕЛА!

Совет кишилари бу воқеани сабрсизлик билан кутишган эди. Совет кишилари барча эзгу ниятли кишилар билан бирглаликда Америка халқининг шонли қизи, бардам коммунист, негрларнинг тенг ҳуқуқлилиги учун мард курашчи Анжела Дэвиснинг қўлини қардошларча қисишни орзу этган эдилар.

Қаҳрамон Анжела Дэвис узоқ ойлар мобайнида турма зиндонида азоб тортиб ётар экан, уни озод этиш учун астойдил курашилди. Бу курашда Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари ҳам фаол иштирок этдилар. Корхоналарда ва қурилишларда, дала шийпонлари ва илмий лабораторияларда — ҳамма жойда «Анжела озод қилинсин!» деган астойдил талаб баралла янграб турди. Американинг ватанпарвар қизи жаҳон жамоатчилигининг мадади учун қизғин ташаккур изҳор этган кичик хатлар турма ғусиқлари орасидан чиққанида ҳамманинг қувончи чексиз бўлди.

«Анжела озод қилинсин!» Бу талаб тобора кучлироқ янграй бошлади. Мана ниҳоят шодиёна кун ҳам етиб келди—таниқли жамоат арбоби, АҚШ Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Анжела Дэвис ўзбеклар диёрида! 31 август куни кумушсимон лайнер Анжела Дэвисни Москвада тантанали учрашувдан кейин Тошкентга олиб келди.

Азиз меҳмоннинг келиши тўғрисидаги хуш хабар бутун шаҳарни қувонтирди. Аэровокзал биноси олдидаги кенг майдон ҳам торлик қилиб қолди. Ўнлаб, юзлаб ишлаб чиқариш коллективлари, ўқув юртлари ўз номларидан, республиканинг миллион-миллион меҳнаткашлари номидан Анжелани қизғин ва самимий табриклагани ўз вакилларини бу ерга юбордилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг секретари Н. М. Маҳмудова, республика ва унинг пойтахтидаги бошқа жамоат ташкилотларининг вакиллари Анжелани кутиб олиш учун аэропортга келишди.

...Ерга қўнган самолёт кутиб олувчилар ёнига келиб тўхтайди. Бирзум қандайдир жимлик пайдо бўлгач, газеталардан, плакатлардан, кинофильмлардан таниш бўлган, қадди-қомати келишган, серсоч ва ақиллилиги юзидан кўриниб турган аёл трапда кўриниши биланоқ гулдурос қарсаклар янграйди.

Бу гулдурос қарсакларга жавобан Анжела қўлларини кўтариб, трапдан пастга тушади. Унинг юзида бахтиёр жилмайиш кўзга ташланиб турибди.

Орадан бир секунд ўтар-ўтмас Анжела дўстларнинг бағрига слинади. Гулдурос қарсаклар, гуллар, киноскамераларнинг овози—кишини ҳаяжонлантирадиган ажойиб учрашув манзараси.

Анжела Дэвисга кўпдан-кўп гулдасталар тақдим этишади. Америка коммунисти тўлқинланган ҳолда тошкентликларга мурожаат қилиб бундай деди:

— Бу ажойиб учрашувда ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммасига ташаккур изҳор этишни истайман. Тошкентга етиб келиш менинг учун катта бахт. Мен Ўзбекистон Социалистик Республикасида бўладиган янгидан-янги учрашувларни иштиёқ билан кутаман. Меҳмондўстлигингиз учун сизларга кўпдан-кўп раҳмат!

Қардошлик саломини қабул эт, азиз Анжела! Совет Ўзбекистонидаги миллион-миллион меҳнаткашларнинг юрак садосидир бу сўзлар! (ЎзТАГ).

БУ йил билим ўчоқларининг биринчи синф ларига кўплаб ўқувчилар қабул қилинди. Бу лар орасида пойтахтнинг Собир Раҳимов районидаги 12-болалар боғчасида тарбияланган ўғил-қизлар ҳам бор. Суратда: боғчадан мак табга йўл олган биринчи синф ўқувчиларини кўриб турибсиз.
А. Абалян фотоси.

МЕН АЛИФБЕНИ ЎҚИЙМАН.
А. Тўраев фотоэтюди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК!

ЯНА БИР ИНСТИТУТ

Яна бир йирик олий ўқув юрти қучоқ очди. Бу шифокор кадрлар даргоҳи Ўрта Осиё педиатрия институти деб аталади. Болалар врачлари тайёрлайди, бу маскан!

Тўғри, олдин ҳам бизда педиатрлар етиштириларди. Аммо, ҳаётнинг ўзи уларга бўлган эҳтиёж катта эканлигини кўрсатди. Шу боисдан Тошкент Давлат медицина институти ва Андижон медицина институтининг факультетлари базасида алоҳида мустақил олий ўқув юрти очишга қарор қилинди.

Янги институт ҳар йили кўплаб шифокорларни тайёрлаб чиқаришга қодир. Биринчи курсларнинг ўзига 600 студент қабул қилинди.

...Олий ўқув юрти биринчи сентябрни ҳар томонлама тайёргарлик билан кутиб олди. Аудиториялар, кабинет ва коридорлар сифатли ремонтдан чиқди. Кафедралар, лабораториялар биринчи қўнғироққа шай қилиб қўйилди. Шу ишлар учун республика ҳукумати томонидан ярим миллион сўмга яқин маблағ ажратилди.

Мебеллар, ўқув инвентарлари, турли жиҳозлар яп-янги. Буларга ҳам кўплаб маблағ сарфланди. Ўқув кўргазмали қуроллари, асбоб-ускуналарининг кўпи Москвадан олинди.

Кутубхона фондини ташкил этишда медицина олий ўқув юртларининг кўрсатган ёрдами оз, дейсизми! Ўша ташкилий даврдаёқ институт ректорати мамлакатимиздаги қатор медицина олий ўқув юртларига мурожаат қилиб, дарсликлар ва зарур адабиётлар билан таъминлашларини сўради. Орадан кўп ўтмай жойлардан китоблар кела бошлади. 21 та институтдан адабиётлар олинди. Энди кутубхона етарли фондга эга бўлиб қолди.

— Институтимизга катта эътибор берилмоқда,— дейди ректор Вали Мажидов.— Бу, албатта, профессор-ўқитувчилар коллективимизни янада куч-ғайрат кўрсатиб ишлашга даъват этади. Ҳозир 40 та кафедра жиҳозлаб қўйилди. Уларга 26 фан доктори ва 14 фан кандидати мудирлик қилади. Профессорлар, доцентлар ва малакали ўқитувчилар студентлар билан машғулотлар олиб боришади.

Ҳозирча шуларни айтиш мумкин. Аммо, келгусида қилинадиган ишлар кўп. Институт анча кенгаяди. Янги корпус қурилади. Ўқув-тарбия ишлари асосан шу корпусда олиб борилади. Икки минг студентга мўлжалланган ётоқхона ҳам ўқув корпусларида жойлашади.

Дарҳақиқат, янги ўқув масканининг истиқболи порлоқ. Ҳали кўриб турасиз, йиллар ўтиши билан бу ерда яхши анъаналар яратилади, ўқув-тарбия ишларида бой тажрибалар тўпланади. Янги ихтисосликлар бўйича малакали кадрлар етиштирилади.

Ҳа, институт илк қадамини қўйди. Тошкент ГРЭСи шаҳарчасида жойлашган Ўрта Осиё педиатрия институти жўшқин фаолиятини зўр уюшқоқлик билан бошлади.

Р. ФАҲРУДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг катта методисти.

МУҲИМ БОСҚИЧ

Вақт бизни Советлар диёрининг ярим асрлик олтин тўйига тобора яқинлаштирмоқда. Бу шодиёна кун зафарларимизга якун ясаладиган кун, ютуқларимизни кўз-кўз қиладиган кун!

Ҳа, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлигида халқимиз улкан ишларни амалга оширди. Саноатда, қишлоқ хўжалигида ва халқ хўжалигининг бошқа жабҳаларида бўлгани каби халқ маорифи соҳасида ҳам арзигулик ютуқлар қўлга киритилди.

Ўтмишда қолоқ ўлка бўлган Ўзбекистон эндиликда гуллаб яшнаган саводхон ўлкага айланди. Маориф, фан ва маданият соҳасидаги одимлар ҳаммамизни беҳад қувонтиради. Агар бугинги кунда мавжуд 7018 та умумий таълим мактаби бўлса, шулардан 3559 таси ўрта мактабдир. Билим ўчоқларида уч миллион 227 минг ўғил-қиз таълим олмоқда. 1975 йилга қадар яна 657 та умумий таълим мактаблари очилади.

КПСС XXIV съезди мамлакатимизда умумий ўрта таълимни тўла амалга ошириш вазифасини қўйди. Шонли юбилей йили, шубҳасиз бу борада муносиб из қолдиради. Ҳозирнинг ўзида умумий ўрта таълимга ўтишнинг мустаҳкам замини яратилди. Янги программа, янгича ўқитиш ўз самараларини бера бошлади.

Янгича ишлаш аввало ўқитувчилар, мактаб раҳбарларининг қайта тайёрловдан ўтишини, билим ва амалий малакаларини янада такомиллаштиришни талаб этди.

Мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш умумий ўрта таълимга ўтишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Янги 1972—1973 ўқув йилига тайёргарлик кўриш жараёнида кўпгина мактабларимиз саҳни кенгайди, янги кабинет, лаборатория, устахоналар очилди. Бекобод, Ўрта Чирчиқ районлари, Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларида анчагина ишлар қилинди. Бу ўринда оталиқ ташкилотларнинг кўрсатган ҳимматларини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим. Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз ўз территориясидаги 52-мактабга яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Хўжалик кучи билан қурилишлар олиб борилди. Мактаб учун янги ҳашаматли бино қуриб берилди. Худди шундай Бекобод районидаги Навоий номли, Оржоникидзе районидаги Ленин номли ва бошқа қатор хўжаликлар ҳам мактабларнинг чинакам жонкуярлари бўлиб қолдилар. Областимиз саноат корхоналари томонидан ҳам биринчи сентябрга муносиб армуғонлар ҳозирланди.

Эндиликда кўпчилик мактаблар ўзларининг синф кабинетларига ҳам эга бўлдилар. Қатор билим ўчоқларида эса машғулотлар кабинет системасида олиб бориладиган бўлди.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, мактабларни кўргазмали ўқув қуроллари билан таъминлашда ташкилотлар, министрлик ва идоралар ҳам яқиндан бош қўшдилар. Турли фанлар бўйича ўқув фильмларини яратишда, устахоналар ва кабинетларни кўргазмали қуроллар билан таъминлашда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳамда Маҳаллий саноат министрлигининг ёрдами катта бўлди. Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти олимлари эса ўқувчиларда пахтачиликка меҳр уйғотиш мақсадида кўплаб коллекциялар тайёрладилар. Областимиз мактабларига ана шундай коллекциялардан 2 мингдан ортиғи совға қилинди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори халқ маорифи ходимлари учун муҳим иш программаси бўлиб қолди. Чиндан ҳам бу қарорда маориф ходимлари олдига катта вазифалар қўйилди. Илғор тажрибалар, таянч мактаблари, методик бирлашмаларнинг энг яхши натижаларини ўрганиш ва оммалаштириш шу куннинг муҳим вазифаларидан бирига айланди.

Таълимнинг асоси бўлган дарс машғулотларини янгича ташкил этишни турмушнинг ўзи талаб этмоқда. Бунинг учун ўқитувчиларимиз ўқитишда янги-янги усул ва методлардан самарали фойдаланишлари лозим. Шунингдек, мактаб ўқитувчилари иши устидан раҳбарлик ва назоратни яхшилаш ҳам ўқув-тарбия ишлари савиясини оширишнинг бош омилидир.

Яқинда бўлиб ўтган халқ маорифи ходимлари область кенгашида бу ва шунга ўхшаш муҳим масалалар ҳақида батафсил фикр юритилди. Йўл қўйилаётган камчиликлар очиб ташланди ва галдаги вазифалар белгилаб олинди.

Ҳақиқатан ҳам ҳали бизда янгича ўқитишнинг илғор усуллари жойларда кенг жорий этилаётгани йўқ. Кечки ва сиртқи таълим системасини такомиллаштириш йўлида ҳали кўп ишлар қилишимиз лозим. Мактабларда факультатив курсларнинг эффективлигини ошириш зарур. Биз бундан кейин ҳам ўқитишнинг кабинет системасини қатъият билан амалга ошира борамиз.

Умумий таълим мактаблари янги юқори босқичга қадам қўйди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори талаблари асосида иш кўраётган халқ маорифи ходимлари умумий ўрта таълимни муваффақиятли амалга оширадилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг врачлар, халқ маорифи ходимлари ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ходимлари маош ставкаларини ошириш ҳақидаги қарори айниқса қувончли бўлди. Бу ғамхўрликка биз халқ маорифи ходимлари амалий ишларимиз билан жавоб берамиз.

Янги ўқув йили ўз моҳият эътибори билан ғоят масъулиятли йилдир. Маориф ходимларимиз КПСС XXIV съезди томонидан ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш соҳасида қўйилган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш учун ўзларининг бутун куч ва қобилиятларини сарфлайдилар. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини ўқув-тарбия ишларида янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар.

Ҳ. ҚОБИЛОВ,
Область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

СТУДЕНТЛАР ҚУВОНЧИ

Шу йил студентлар оиласига Ўзбекистоннинг 24 минг йигит-қизи аъзо бўлиб кирди. 1972 йилги қабулнинг хусусиятлари нимада?

— Биринчи, энг қувончли таассурот — абитуриентларнинг тайёргарлиги ошганлигидан иборат бўлди,— деди Ўзбекистон информация агентлигининг мухбири билан суҳбатда Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари К. И. Афанасьев.— Билимга янгича, янада такомиллашган система билан баҳо бериш ҳам муносиб кишилар келишига ёрдам берди. Кириш имтиҳонларида эндиликда ихтисосли ва ноихтисосли фанларга ажратиш йўқ, аттестатда қўйилган баҳолар ҳам назарда тутилади. Шундай қилиб, бўлғуси студентларнинг мактабда тайёргарлик сифати, билими чуқурлиги ҳам назарда тутилди.

Конкурс осон бўлмади — ҳар бир ўринга уч-тўрттадан даъвогар бор эди.

Тошкент политехника институти айниқса кўп студентлар қабул қилди. Бу ерда 2850 та янги студент қўшилди. Тошкент университети 1650 кишини, Самарқанд университети 1025 кишини қабул қилди.

Янги институтлар — Ўрта Осиё педиатрия институти билан Тошкент автомобиль — йўл институти биринчи қабулни яхши ўтказди. Ўзбекистоннинг турли областларидан келган йигит-қизлар катта группаси бошқа республикаларнинг олий мактабларига йўлланма олди.

Биринчи куни бериладиган биринчи Ленин дарси бўлғуси мутахассис бурчига, унинг коммунизм қурилиши учун курашда тутган ўрнига бағишланади.

БЎСТОНЛИҚ райони мактаблари ҳам бугун ўз эшикларини кенг очади. Районда биринчи сентябрга ҳамма нарсалар тахт қилиб қўйилди. Суратда: ўқувчилар дарсликлар билан.
И. Поршнов фотоси.

ИЛҲОМБАХШ ДАСТУР

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ўзининг «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтишини тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида» ва «Мамлакатда олий таълимни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорларида халқ маорифи ҳамда олий ўқув юртлари ходимлари олдида турган энг муҳим вазифаларни конкрет белгилаб бердилар. Шу муносабат билан мухбирларимиз халқ маорифи ва олий таълим системаси ходимлари вакиллари билан учрашиб, уларнинг ўқув-тарбия ишларини яхшилашга оид фикр-мулоҳазаларини ёзиб олди.

●

С. АБДАЗОВ.
(Пискентдаги мактаб-интернат директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи).

— Мактаб-интернат болаларнинг иккинчи уйи ҳисобланади. Шу сабабли бу хил тарбия ўчоқлари фаолиятига партия ва ҳукуматимиз қарорида алоҳида эътибор қилинди.

«Мактаб билан мактаб-интернат ўртасида деярли фарқ йўқ» дейишади айримлар. Бу гапга қўшилиб бўлмайди. Негаки, мактаб-интернатда ишлаётган педагогдан фақат ўқитишгина эмас, айни бир вақтда тарбиячилик қилиш ҳам талаб қилинади. Бизнингча, камида 1—2 йиллик педагогик фаолиятга эга бўлган ўқитувчиларни интернатда ишлашга таклиф этиш лозим. Ўз-ўзидан маълумки, бу орада ўқитувчи таълим-тарбия соҳасида маълум даражада тажриба орттирган бўлади. Ўқув-моддий базаси мустаҳкам бўлган билим ўчоғида машғулотлар кўнгилдагидек олиб борилади. Тажриба участкасининг бўлгани ҳам яхши. Шу йўл билан ёш авлодда меҳнатга қизиқиш ҳиссини оширган бўламиз.

●

Ш. ИСҲОҚОВ:
(Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг доценти).

— Асримиз ўз мазмун-эътибори билан фан ва техника тараққиёти давридир. Бу эса, шубҳасиз, олий ўқув юртида ўқитишни такомиллаштиришни талаб қилади. «Мамлакатда олий таълимни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорда ана шу фикр алоҳида таъкидланган.

Тўғри, таълимнинг мазмуни ўқув планлари ва программалари билан белгиланади. Аммо, ҳозирдаги ўқув планлари бўйича иш тутилаётганига етти йилдан ошди. Йиллар ўтиши билан мутахассислар тайёрлашга қўйилган талаблар ҳам ортди.

Бугунги кунда, айниқса, меҳнат ва инженерлик психологияси ва саноат эстетикаси, электрон-ҳисоблаш техникаси соҳасида инженер, иқтисодчи ва бошқа ихтисосдаги кадрларни кўплаб етиштириб чиқариш муҳимдир. Қарор муносабати билан институтимизда ҳам ўқув программаларига айрим ўзгартишлар киритилди. Тўқимачилик технологияси билан кимё фанининг алоқадорлигини мустаҳкамлашга ҳам эътибор кучайтирилади.

Бунинг учун институт ректорати ва партия ташкилоти ўқиш жараёнини техника билан таъминлаш соҳасида зарур тадбирларни белгилаб қўйди.

●

Д. МАНШУПИН:
(Тошкентдаги 58-кечки ишчи-ёшлар мактабининг ўқитувчиси).

— Дарс ўқитувчи томонидан методик жиҳатдан қанчалик тўғри ва мақсадга мувофиқ ташкил этилса, натижаси шунчалик самарали бўлади. Тўғри, кейинги йилларда мактабларимизнинг ўқув-моддий базаси мустаҳкамланди. Ўқувчилар билан олиб борилаётган машғулотлар қизиқарли бўлиб қолди. Демоқчиманки, ҳар бир мактабда ўқитувчи учун қулай педагогик шароит яратилган бўлиши керак. Бу ўринда ўқитишнинг кабинет системаси афзаллигини айтиб ўтишни лозим топдик. Машғулотларни фан кабинетларида олиб бориш ўқитувчи ҳам, ўқувчилар учун ҳам фойдалидир. Бу ерда маълум фан бўйича кўргазмали ўқув қуроллари, фильмлар, техника воситалари, турли диаграмма ва карталар ёрдамида дарс олиб бориш мумкин.

Аммо, ҳали кўпгина мактабларда ўқитишнинг шу усулига ўтилганича йўқ. Баъзи ўқув ўчоқларида кабинетлар шунчаки расмиятчилик учун ташкил этилган. Ваҳоланки, улар замонавий техника воситалари ва бошқа зарур ускуналар билан жиҳозланмаган.

Партия ва ҳукуматимиз умумий ўрта таълимга ўтиш вазифасини қўйган экан, буни муваффақиятли ҳал этишда мактаблар ҳузуридаги ўқув кабинетлари ва лабораторияларнинг роли катта эканлигини унутмаслигимиз лозим.

●

Р. ЗУКУРОВ:
(Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти).

— Мактаб таълимида ўқитувчининг роли ва ўрни каттадир. Аммо, у пухта билим ва педагогик малакага эга бўлмаса, оқсаб қолади. Олий таълимнинг асосий вазифаси бой билимлар ва амалий кўникмаларга эга бўлган мутахассисларни тайёрлашдан иборатдир. Шундай қилингандагина, студент фан ва техника тараққиёти билан баробар қадам ташлай олади, ишлаб чиқариш шароитларига қиёсан енгил кўникиб кетади.

Институтимизда малакали ўқитувчилар тайёрлаш мақсадида анча ишлар қилинди. Ўқув жараёни илмий асосда ташкил қилинмоқда. Мактаб билан алоқамиз кучайди. Бунинг учун олий ўқув юртида илмий-методик кенгаш тузилди. Унга фаннинг турли тармоқлари вакиллари уюшган.

Кенгаш олий мактаб педагогикасининг умумий назарий масалаларини ишлаб чиқишда, янги ўқув план ва программаларини жорий этиш тажрибаларини ўрганишда, дарсликлар ва ўқув қуролларини тайёрлашда амалий ёрдамини кўрсатди.

Олий таълимни ривожлантиришга қаратилган қарорда институтлар ва олий ўқув юртлараро советлар тузиш зарурлиги айтилди. Институтимиз ҳузуридаги илмий-методик кенгаш ва секциялар ҳам шу йўлда қўйилган дастлабки қадамдир.

●

В. БОБОХОНОВ:
(Янгийўл районидаги 4-мактаб ўқитувчиси).

— Янги программа, янгича ўқитиш мактаб раҳбарлари, ўқитувчилар ва маориф ходимлари олдига муҳим вазифаларни қўйди. Янгича ишлаш дарслик ва ўқув қўлланмаларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Мактабнинг кўпгина фанлари юзасидан янги дарслик ва программалар ишлаб чиқилди. Худди шундай она тили ва адабиёт бўйича ҳам дарсликлар яратилди, яратилмоқда. Бизнингча: IV—VII синфлар ўқувчилари учун тақдим этилаётган адабиёт дарсликлари анча мукаммал ёзилган.

Ўқитувчи фақат дарслик билан чекланиб қолмаслиги керак. Кўргазмали ва методик қўлланмалар ҳам педагогга кўп нарса беради. «Ўқитувчи» нашриёти ташаббус кўрсатиб педагог олим Асқар Зуннуновнинг «Ғафур Ғулом ҳаёти ва ижодини ўрганиш» деган қўлланма китобчани чоп этди. Ўйлаймизки, атоқли ўзбек совет адиблари Ойбек, Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳор ва бошқаларга бағишланган шундай қўлланмалар ҳам адабиёт ўқитувчиларига армуғон қилинади.

Партия ва ҳукуматимизнинг халқ маорифи тўғрисидаги қарорида дарслик ва қўлланмалар яратиш юзасидан билдирилган фикрларнинг тўла амалга ошишига ишончимиз комил.

✦ КАЛИНИН районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозининг далаларида мўл ҳосилни йиғиб-териб олиш ва шаҳар аҳолисига жўнатиш яхши йўлга қўйилган. Колхозчилар ҳар куни савдо дўконларига ўнлаб тонна помидор, пиёз ва бошқа сабзавот маҳсулотлари жўнатишга эришмоқдалар. Айниқса, бу ишда Собир Усмонов бошлиқ бригада аъзоларининг хизмати каттадир. Улар сабзавот топшириш графигини икки баравардан ошириб бажаришмоқда. Суратда: бригадада помидор териш пайти.

С. Махов фотоси.

ИЛҒОР СУТ СОҒУВЧИЛАР

Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози сут соғувчилари мусобақани борган сари кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Чорва моллари боқуви яхшиланиб, маҳсулдорлиги ошиб боряпти, сут булоғи кўпайяпти.

Ярим йилликда колхоз 810 тонна сут соғиб олиши керак эди, амалда қарийб минг тоннага етди. Давлатга сут топшириш ярим йиллик плани анча ошириб бажарилди: 700 тонна ўрнига 803 тонна сут сотилди.

Чорвадорлар соғин сигирларни боқиш рационини яхшилашлари сабабли ҳар бир сигирдан 1275 ўрнига 1473 килограммдан сут соғиб олинди. Меҳри Ғойипова, Ўрия Абдуғаниева, Ойбуви Мўминова каби сут булоғини кўпайтирувчи чорвадорларни ҳар қанча мақтаса арзийди. Улар ўзларига бириктилган ҳар бир соғин сигирдан 1300 ўрнига 1800 килограммга етказиб сут соғиб олдилар. Шуниси қувончлики, давлатга топшираётган сутнинг ёғлилик даражаси ўтган йилдагига нисбатан 1,5 процент кўпдир.

Колхоз чорвадорлари сут булоғини кўпайтириш билан бирга чорва қишлови учун озуқа жамғаришни борган сари тезлаштирмоқдалар.

М. СЕРГЕЕВ.

ФЕРМАДАН ДАРАКЛАР

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

«Интернационал» колхозида чорвачиликни ривожлантиришга катта эътибор беріляпти. Қўйлар сонини кўпайтиришда, маҳсулдорлигини ошириш соҳасида ҳам сўнгги йилларда анчагина ишлар амалга оширилди. Шу сабабли яйловлардаги қўй-қўзилар борган сари кўпайиб бормоқда. Бу йил колхозда қўзилатиш кампанияси яхши ўтказилди. Натижада 551 ўрнига 573 қўзи олинди.

КАТТА ҚАДАМ

Юбилей вахтасида туриб ишлаётган колхоз сут соғувчилари барча куч ва имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, йиллик сут топшириш планини биринчи сентябргача бажаришга аҳд қилишди. Аҳдига вафодор коллектив ҳар бир соғин сигирдан 2800 килограммдан етказиб сут топшириш учун курашмоқда. Ольга Тимофеева, Антонина Меркулова, Татьяна Халавина каби колхозчилар ўзларига бириктилган сигирлардан сут соғиб олишда бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР РАПОРТИ

Колхозда тухум тайёрлаш ва давлатга топшириш плани бажарилганлигига анча бўлди. 15 ўрнига 22 мингдан ортиқ тухум топширилди.

— Биз, —дейди паррандабоқар И. Киселева, — эришилган ютуқни мустаҳкамлаяпмиз. Паррандалар боқувини намунали йўлга қўйиб, плandан ташқари яна камида 10 минг дона тухум сотамиз.

ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШ ҚИЗҒИН

Хўжаликда мўл-кўл чорва озуқаси тайёрлаш учун барча ички резервлар ишга солинмоқда. Беда тайёрлаш юзасидан берилган топшириқ ҳозирнинг ўзидаёқ бажарилди. 225 ўрнига 361 тонна беда ўрилиб, ғарамлаб қўйилди.

Колхозда бедани тўрт марта ўриб олишга аҳд қилинди. Пичан тайёрлаш ишлари ҳам жадал олиб борилаяпти. 100 тоннага яқин сомон тўпланиб қўйилди. Чорвадорлар камида минг тонна хашак жамғариш мажбуриятини олишган. Колхоз правлениеси хашак тайёрлаш бригадаси ташкил этди. И. Ҳайдаров бошлиқ бу бригада ихтиёрига етарли миқдорда ишчи кучи ва техника ажратиб берилган.

Колхознинг пахтачилик бригадаси аъзолари ҳам хашак тўплаш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш истагини билдирдилар. Шу мақсадда 15 бригаданинг ҳаммасида ҳам пичан тўплаш ишлари олиб бориляпти. Қисқа вақт ичида пахтакорлар юз тоннадан ортиқ хашак ўриб беришди.

М. ҒОЗИЕВ,

Янгийўл. «Интернационал» колхози.

МАНЗУР БЎЛСА — ХУРСАНДМИЗ

Корхонамиз ишлаб чиқариш қуввати йилдан-йилга ошиб боряпти, тайёрлаётган маҳсулотларимиз сифати яхшиланиб, таннархи арзонлашиб бормоқда. Бундай ютуққа илғор техника ва технологияни дадиллик билан жорий этишимиз, мамлакатимиз ҳамда чет эллик мебелсозлар эришган янгиликларни ижодий ўрганишимиз ва корхонамизда татбиқ этишимиз туфайли эришмоқдамиз.

Республикамизнинг истаган савдо тармоқларига кирманг, албатта Олмалиқ мебель фабрикаси тамғаси босилган пенопостиролдан ишланган дам олиш креслолари, диван, диван-кроватлар, сервантлар, телевизор қўйишга мўлжалланган тумбочкаларга талаб ниҳоятда катта эканини сезасиз. Шуниси қувончлики, фабрикамизда тайёрланган маҳсулотга кейинги вақтда харидорлардан бирон-бир шикоят тушгани йўқ. Бу, албатта, коллективимизни янги-янги зафарларга чорлайди, зиммамиздаги масъулиятни янада кучайтиради. Биз 26 квартал мобайнида Бутуниттифоқ мусобақасида биринчи ўринни эгаллашга муяссар бўлдик.

Бундай ютукларни қўлга киритишда ишлаб чиқариш гвардиячиларимиз, корхонамиз ветеранлари шаблончи Виктор Гайворонский, дурадгор Оқил Халилов, пардозловчи Анна Мошнина ва бошқаларнинг ҳиссасалари каттадир.

Маҳсулотимизнинг кўркам, бежирим, харидорбоп бўлиши кўп жиҳатдан пардозловчиларга боғлиқдир. Лариса Ерохина худди ана шу касбни миридан-сиригача ўзлаштирган аёлларимиздан. Эсимда, Ларисанинг фабрикамизга, тўғрироғи пардозлаш цехига шогирд бўлиб келганида кўпчилик бу нозиккина қизчадан яхши мебелсоз чиқишига, ишни эплаб кетишига ишонқирамаган эди. Бундайлар янглишдилар. Лариса ўз маҳоратини тинмай ўстириб борди, устозлар маслаҳатидан четга чиқмади. Қарабсизки, кечаги шогирд бугун цехнинг бош мастери. Ўтган йили эса корхонамиз коллективи унга юксак ишонч билдириб меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига депутат қилиб сайлади.

Ёки Муфаққир Каримовани олиб кўрайлик. Ўн йилдан ошиб қолди унинг фабрикага ишга келганига. Олдин шогирд бўлди, сўнгра ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимини оширди. Тошкент политехникумини сиртдан битирди. Айни кунларда ўртоқ Каримова тахта сақлаш омборида назоратчи мастер бўлиб ишлаётир.

Ана шундай азаматларнинг ғайрат шижоатлари туфайли ойлик ва квартал планлар ошириб бажарилмоқда. КПСС XXIV съезди қарорларини оғишмай ҳаётга татбиқ этаётган коллективимиз ўзаро социалистик мусобақани қизитиб, бугун кечагига қараганда баракали меҳнат қилмоқда. Ярим йиллик план муддатидан олдин бажарилди, маҳсулот реализацияси топшириғи 104,9 процентга уддаланиб, халқ хўжалигига плandан ташқари 207 минг сўмлик турли хил мебеллар етказиб берилди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 108 процент қилиб бажарилди.

БЕШЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Янги техникавий тадбирларни ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши, НОТни амалга оширилиши, ички резервларни излаб топилиши, туфайли бир киши ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалдаги 4989 сўм ўрнига 5325 сўмни ёки 106,7 процентни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 114 процентга тўғри келди.

Олмалиқ мебелсозлари бешйилликнинг иккинчи йилини ҳам муваффақиятли якунлаш, СССРнинг олтин тўйига муносиб меҳнат совғалари тайёрлашга бел боғлаб ўз зиммаларига тагин ҳам оширилган мажбурият қабул қилишган. Бунинг учун социалистик мусобақа қиздириб юборилди. Узоққа бормай, корхонанинг етти ойлик социалистик мажбуриятни қандай бажараётгани билан танишиб чиқайлик.

Ишчи-хизматчилар етти ой мобайнида планга қўшимча равишда 146 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишлари лозим эди. Ҳақиқатда эса савдо тармоқларига қўшимча 256 минг сўмлик мебель чиқарилди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 175 ўрнига 394 минг сўмга етказилди. Жумладан, кенг истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқариш 103 процентга, ёдгорлик буюмлари ва бадиий панно тайёрлаш 104,3 процентга бажарилди. Планга қўшимча равишда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш ҳисобига 77 минг сўмлик қўшимча даромад олинди, меҳнат унумдорлиги мўлжалдаги 3 процент ўрнига 6,9 процентга кўтарилди.

Июль ойида ҳам дурусt натижаларга эришилди. Чунончи, маҳсулотни реализация қилиш етти ойлик топшириғи 105,2 процент, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 108 процент қилиб бажарилди. Юмшоқ мебель набори ишлаб чиқариш 3625 ўрнига 5090 та комплектни ташкил этди, бошқа мебель маҳсулотлари ҳам мўлжалдагидан анча кўп тайёрланди.

Фабрикада амалга оширилган яхши тадбирлардан яна бири — чиқиндилардан маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйилиши бўлди. Яқин-яқинларгача кераксиз ҳисобланиб, ташлаб юбориладиган қиринди, пайраҳалардан ҳозир кўплаб кенг халқ истеъмоли маҳсулотлари тайёрланмоқда.

Чунончи, етти ой мобайнида 16 минг донага яқин болалар табуреткалари, диван ёстуқчалари, 24 минг сўмлик ёдгорлик паннолари ишлаб чиқарилди.

Корхонамизнинг бундай муваффақиятида мусобақанинг тўғри йўлга қўйилиши ҳал қилувчи роль ўйнади. Бешйилликни муддатидан олдин бажариш ташаббуси бошланган бир пайтда, коллективимиз ҳам унга якдиллик билан қўшилди. Ҳозир мавжуд бешта цех ўзаро мусобақалашмоқда. Яқинда июль ойи натижалари кўриб чиқилди. Николай Скуратов бошлиқ бичиш цехи ишчи-хизматчилари энг юқори кўрсаткичга эришди ва корхона кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти билан тақдирланди.

Режаларимизга келганда шуни айтиш мумкинки биринчи сентябрдан бошлаб янги маҳсулот тайёрлашга кўчамиз. У янги моделдаги сервант ҳамда телевизор остига қўйиладиган тумбочкадир. Бу маҳсулотларнинг афзаллиги уларнинг конструкциялари яхшиланган, полиэфир лаклари билан пардоз берилган. Ўйлаймизки, янги маҳсулот ҳам хоналаримизни жиҳозлашда ўз ўрнини топади.

Бир сўз билан айтганда, Олмалиқ мебелсозлари бошқа корхоналар ишчи-хизматчилари каби шонли сана — СССР ташкил топганининг ярим асрлик тўйини меҳнатда улкан зафарлар қучиш билан қарши олмоқдалар.

Г. КРУПОВЛЯНСКИЙ,
Олмалиқ мебель фабрикаси директори.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бангладешнинг БМТга қабул қилиниши учун, Ҳиндистон ярим оролидаги мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг нормаллаштирилиши учун, Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун катта кампания бошлашга қарор қилди, деди Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бош секретари Ромеш Чандра бу ердаги матбуот конференциясида.

Покистон, Бангладеш ва Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш йўли билангина Жанубий Осиёда мустаҳкам тинчликка эришиш мумкин бўлади, деб таъкидлади Р. Чандра. Бироқ, деди сўзини давом эттириб Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бош секретари, айрим кучлар Ҳиндистон ярим оролидаги кескин аҳволни сақлаб қолишдан манфаатдор эканликлари кўриниб турибди. Шу кучлар Ҳиндистон ярим оролидаги мамлакатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатишга халақит беришга уринмоқдалар. Бангладешнинг БМТга киришига тўсқинлик қилган Хитойнинг позициясини шу билангина изоҳлаш мумкин.

ҲИНДИСТОН-ПОКИСТОН ҚЎШМА БАЁНОТИ

ДЕҲЛИ, 30 август. (ТАСС). 25 августдан 29 августгача Деҳлида расмий вакиллар даражасида Ҳиндистон-Покистон музокаралари ўтказилди. Шу музокаралар тамом бўлгандан кейин эълон қилинган қўшма ахборотда, жумладан, айтиладики, томонлар ярим оролда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадларини кўзлаб Симла битими қоидаларини бажаришга Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматлари аҳд қилганликларини таъкидладилар. Музокараларнинг қатнашчилари Жамму ва Кашмирдаги контрол чизиқни белгилаш, шунингдек Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги халқаро чегарадан қўшинларни олиб кетиш проблемаларига тааллуқли тавсияларни ўз ҳукуматларига тақдим этдилар. Контрол чизиқни белгилаш 4 сентябргача тугалланади ва Симладаги битим қоидаларига мувофиқ ҳар иккала томон бу чизиқнинг дахлсизлигини таъминлайдилар, деб келишиб олинди.

Қўшма баёнотда халқаро чегарадаги қўшинларни ўзаро олиб кетиш шу йилнинг 15 сентябригача тугалланади, деб таъкидланган.

Қўшма баёнотда аҳолини репартация қилиш проблемаларини ҳал этишга доир тавсиялар ҳам берилган.

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Қора денгиз соҳилида, Констанца районида 3.00 ўринли янги меҳмонхона комплекси қурила бошланди. Бу комплекс замонавий меҳмонхоналар ва ресторанлардан иборат бўлади. Буларнинг қурилишини келгуси йил мавсуми очилишига тугаллаш мўлжалланмоқда.

Мамайя ва Саури курортлари ўртасида 500 ўринли бальнеологик станциясини қуриш учун пойдевор қўйилди. Бу станция шу районда аниқланган шифобахш лой ва термаль сувдан фойдаланади.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ҲУЖУМЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Сайгон районида қўғирчоқ армия позицияларига ҳужум қилишни давом эттирмоқдалар. Улар Сайгондан 45 километр шимолроқда жойлашган Лайхе йирик ҳарбий базасига ракета ёғдирдилар. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг таъкидлашича, сўнгги икки ҳафта ичида бу база деярли ҳар куни ўққа тутилди. Ватанпарварларнинг кичик-кичик отрядлари Жанубий Вьетнам пойтахтининг чеккаларида ҳаракат қилмоқдалар. Улар шаҳардан 15 километр наридаги муҳим кўприкни портлатдилар. Озодлик кучлари пойтахтдан ғарбий-шимолда жойлашган биринчи стратегик тошйўлдаги бир қанча позицияларни ҳам эгалладилар, бунда душман автоколонналарининг ҳаракатини батамом издан чиқариб қўйдилар.

Жанубий Вьетнамнинг шоли кони бўлган Миконг дельтасида жанглар давом этмоқда. АҚШ стратегия авиацияси озодлик кучларининг Сайгон атрофидаги ҳужумларини сусайтиришга уриниб, осмондан зарбалар бермоқда. «В-52» типидаги бомбардимончи самолётлар Сайгондан тахминан 70 километрча жанубда дельтадаги озод қилинган районларни бомбардимон қилди. «Учар қалъалар» ҳар куни Куангчи шаҳри чеккаларига юзлаб тонна бомба ташламоқда. Бу ерда халқ озодлик қуролли кучларининг қисмлари билан ана шу вилоят марказини эгаллашга уринаётган Сайгон дивизиялари ўртасида қаттиқ жанглар бўлмоқда.

Сайгон қўмондонлиги мағлубият учун ўч олишга уриниб, Данангдан 40 километрча жанубда Кюэшон водийсига қўғирчоқ армиянинг янги-янги бўлинмаларини ташламоқда. Ҳозир бу водий озодлик кучлари билан Сайгон армияси қисмлари ўртасидаги қонли жанглар майдонига айланиб кетди.

Халқ озодлик қуролли кучларининг Дананг остоналаридаги йирик жанговар операциялар билан бир қаторда, ватанпарварларнинг кичик-кичик отрядлари шаҳарнинг ўзида ҳам ҳаракат қилмоқда. Улар «Шел» компаниясининг Данангдаги нефть омборида бомба портлатдилар. АП агентлиги мухбирининг хабар беришича, содир бўлган портлашдан вужудга келган ёнғин натижасида ярим миллион литрдан кўпроқ ёнилғи ёниб кетган.

● ВЕНГРИЯ. Татдаги гилам фабрикасида Германия Демократик Республикасидан келтирилган тўқув станоклари ўрнатилди. Янги ишлаб чиқариш технологияси корхонага маҳсулот ишлаб чиқаришни 10—11 процент кўпайтириш имконини берди. Бу йил фабрика ўз гилам маҳсулотларини Совет Иттифоқи ва Польшага экспорт қила бошлайди. Суратда: тайёр гиламлар. Улар албатта, харидорга ёқади.

МТИ — ТАСС фотоси.

ИТАЛИЯДА ҚИММАТЧИЛИК

РИМ. Марказий статистика институтининг маълумотларига кўра, Италияда шу йил июль ойида озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 1971 йилнинг шу ойларидагига нисбатан 5,5 процент ошган.

Биринчи навбатда нон, қанд, гўшт, ўсимлик мойи ва сариёғ, шунингдек сабзавот ва мева қимматлашган.

ШАҲАРДА ЁНҒИН

ЖАКАРТА. Индонезиянинг Шимолий Суматрадаги Танжунгтирам шаҳрида юз берган ёнғин натижасида 4 мингдан кўпроқ оила бошпанасиз қолди.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

100 километрга пойгада ғолиб чиққан совет велосипедчилари Валерий Ярди, Борис Шухов, Геннадий Комнатов ва Валерий Лихачев.

ТАСС телефотоси.

ОЛТИН, КУМУШ, БРОНЗА

Совет гимнастикачиси Людмила Турищева юксак натижани қўлга киритди. У олимпиаданинг абсолют чемпиони бўлди. Иккинчи ўринни Германия Демократик Республикаси вакили Карин Янц олди. Бронза медали ундан бор-йўғи 0,25 балл орқада қолган витебсклик Тамара Лазаковичга тегди.

Яна бир олтин медаль штангачи — москвалик армиячи М. Киржиновга тегди. Совет полвони енгил вазнда баҳслашган барча рақибларидан яхши натижа кўрсатди. У уч курашда 460 килограммлик штангани забт этди. Бу янги жаҳон рекорди эди. Ватандошимиз толчок машқида ҳам жаҳон рекордини янгилади.

Трамплиндан сувга сакраш мусобақалари ҳам командамизга қувонч келтирди. Унда Владимир Васин олимпиада чемпиони фахрий номини олди.

Эркак гимнастикачилар мусобақалари Япония вакилларининг пешқадамлигида ўтди. Совет гимнастикачиларидан Николай Андрианов тўртинчи ўрин билан кифояланди.

Футбол турнирида группалардаги саралаш мусобақалари ниҳоясига етмоқда. Совет терма командаси навбатдаги матчни Судан футболчилари билан ўтказиб, 2:1 ҳисобида ғолиб чиқди.

Биринчи группада Малайзия командаси АҚШ футболчиларини 3:0 ҳисобида Германия Федератив республикаси спортчилари Марокаш командасини 3:0 ҳисобида, учинчи группада Дания футболчилари Эрон вакилларини 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Кеча олимпиадада яна 25 та программа бўйича ғолиблар аниқланди.

НАВБАТДАГИ ДУРАНГ

Жаҳон биринчилиги учун Б. Спасский — Р. Фишер шахмат матчининг йигирманчи ўйини давом эттирилганда 55 юришда дуранг натижа берди. Ўйин ҳисоби даъвогар фойдасига 11,5:8,5. Навбатдаги 21-ўйин регламентга кўра 31 августга белгиланган. Оқ доналар билан Спасский ўйнайди.

ЮБИЛЕЙ ВЕЛОПОЙГАСИ

Ўзбекистон XX юбилей велопойгаси қатнашчилари олти босқич мусобақасини орқада қолдириб, Андижонга етиб келдилар.

Беш босқич ўтилгандан сўнг Тошкентнинг биринчи командаси вакили Аркадий Дикуссар олдинда бормоқда. Пешқадамнинг натижаси 11 соат 56 минут, 38 секундга тенг. Иккинчи ўринда Сурхондарё области вакили Николай Шилов 11 соат 57 минут 30 секунд билан бормоқда. Учинчи ўрин эса Владимир Абрамовда. Команда ҳисобида Тошкентнинг биринчи командаси етакчилик қилмоқда. Тошкент области вакиллари иккинчи, сурхондарёликлар учинчи бўлиб турибдилар.

Спорт жамиятлари ўртасида «Меҳнат» командаси, ундан кейин эса Олмалиқнинг болалар спорт мактаби коллективи ва Тошкент армиячилари боришмоқда.

30 август куни пойга қатнашчилари Андижонда 100 километрга команда пойгаси ўтказишди. Унда Тошкент шаҳри велосипедчилари 2 соат 13 минут 17 секунд натижа билан ғолиб чиқдилар. Тошкент области пойгачилари эса, иккинчи ўринни эгаллашди. Улар 2 соат 16 минут 24 секундда пойгани якунлашди.

Кеча кўпкунлик пойга қатнашчилари Андижондан Фарғонага йўл олишди. Велосипедчилар 5 сентябрь куни Тошкентга қайтиб келишади.

ТЕННИС ЧЕМПИОНЛАРИ

Пойтахтимизнинг «Старт» стадионида стол тенниси бўйича Ўзбекистон шахсий-команда биринчилиги мусобақалари олти кун давом этди. Спорт жамиятлари ўртасида ўринлар қуйидагича тақсимланди: «Спартак» — биринчи, «Буревестник» — иккинчи, «Меҳнат» — учинчи.

Тошкентлик спортчи Ҳасан Воҳидов ва Лиза Гамбург (иккалови «Буревестник» жамиятидан) республика чемпиони бўлдилар. Жуфт разрядда Ҳасан Воҳидов билан Михаил Шмуклер, аёллар ўртасида эса бухоролик спортчилар — Л. Ҳабибова билан З. Саидова ютиб чиқдилар.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

СЕНТЯБРЬ

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"НИНГ ОЙЛИК КАЛЕНДАРИ

Душанба		4	11	18	25
Сешанба		5	12	19	26
Чоршанба		6	13	20	27
Пайшанба		7	14	21	28
Жума	1	8	15	22	29
Шанба	2	9	16	23	30
Якшанба	3	10	17	24	

«Қибрай» боғдорчилик-узумчилик совхози коллективи мўл ҳосил етиштирди. Бу ерда терилган узумлар мамлакатимизнинг Шимолий районлари аҳолисига ҳам жўнатилмоқда. Суратда: совхоз иккинчи бўлимининг ишчиси Умуржон Қўноқова узумзорда.

С. Безносов фотоси.

ТАРИХИЙ САНАЛАР

1 — Ўқув йили бошланди.
— ЖАҲОН тинчлик куни.

2 — 1945 — Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинган кун.
— 1945 — Япониянинг сўзсиз таслим бўлганлиги ҳақидаги актга қўл қўйилган.

3 — БУТУНИИТИФОҚ нефть ва газ ходимлари куни.

8 — ХАЛҚАРО саводхонлик куни.
— ЖУРНАЛИСТЛАРнинг халқаро бирдамлик куни.

9 — 1948 — Корея Халқ Демократик Республикаси эълон қилинган.
— 1944 — Болгарияда фашистлар диктатураси ағдариб ташланган кун. Болгар халқининг миллий байрами — Озодлик куни.

10 — Танкчилар куни.

13 — Немис материалист-файласуфи Л. Фейербах вафотига 100 йил тўлади.
— 105 йил муқаддам К. Маркс «Капитали»нинг биринчи томи босилиб чиққан.

17 — Ўрмон ходимлари куни.

24 — Машинасозлар куни.
— 1970 — «Луна—16» автомат станциясининг аппарати космик бўшлиқни ўзлаштириш тарихида биринчи бўлиб, Ой жинсларидан намуналарни Ерга олиб тушди.

26 — Беш йил муқаддам КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Совет халқи фаровонлигини янада ошириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

28 — Атоқли қозоқ совет ёзувчиси М. О. Авезов туғилганига 75 йил тўлади.

ШУ ойда:
— В. И. Ленининг «Пролетариатнинг бизнинг революциямиздаги вазифалари» ҳамда «Давлат ва революция» асарлари ёзиб тугалланганига 55 йил бўлади.

САЛҚИН ОҚШОМЛАР

Севаман салқин куз оқшомларини,
Олам ором билан қовушган чоғлар,
Туман чулғаб олса тоғлар бағрини
Туман оғушида тўлғанса боғлар.
Севаман салқин куз оқшомларини.
Юлдузлар безатиб осмон кўксини
Заррин япроқларда рақсга тушар нур,
Анҳор бўйларида ишқдан ҳўрсиниб
Ой билан оҳиста қўл ушлашиб юр.

Севаман салқин куз оқшомларини.
Ҳазонрез боғларда сирли куй ётар
Ивирсиб кезади дайди шаббода,
Ҳатто нафасингдан акс садо қайтар
Бир парча булут йўқ тиниқ самода.
Севаман салқин куз оқшомларини.
Гўзалдир баҳорнинг зумрад кунлари
Ва ёз кечалари мисли хуш висол,
Қишнинг нур йўғрилган ойдин тунлари

Кумуш саҳарларин севганим мисол
Севаман салқин куз оқшомларини.
Эҳтимол тароват камчилиги рост
Ва лекин дил тортар бир жозиба бор,
Фарзанд кутаётган оналарга хос.
Зероким, бағрида улғаяр баҳор
Севаман салқин куз оқшомларини.

Наримон ТУРСУНОВ.

ХАЛҚ НАҚЛЛАРИ

● Сумбуланинг туққанини сув билади.

● Сумбула тўғса от семирар.

● Мезонда урмаса, қозонда урмас.

● Кузги қатиқ куёвга бергисиз.

● Буғдой эксанг кузда эк

Яхши ҳайдаб, бўзга эк.

КУЗ КУЙЛАЯПТИ

(ЭТЮД)

Қуёшнинг кучи қирқилди. Ариқларда ёзи билан жўшиб-ўйноқлаб оққан сув мулойим кайфият касб этди. Тип-тиниқ дарё тубида балиқлар кўриниб қолди. Куз бошланди.

Боғларда, хиёбонларда илк ҳазонрез япроқлар шитирлаяпти: Куз куйлаяпти.

Серқуёш ўлканинг ноз-неъматлари айни қиёмига етди. Қовун полизда бедананинг ҳониши авжга чиқди. Тун, полиз уватида иссиқ кўрпага ўралиб ётиб, унинг ҳонишини тингласанг, ҳазин хаёллар ўз оғушига чулғаб олади: баҳор ва ёзнинг тез ўтиб кетганидан нола қилаяптими бечора?...

Хаёл бўлинди. Шакарпалак шудринг билан чиқиша олмай, «чирс-чирс» ёрилаяпти: куз куйлаяпти.

Ўзбекистоннинг ифтихори — пахтанинг зар кокиллари теримчи қизлар этаги билан ўпиша бошлади. Пахтакор 1972 йилнинг сўнгги курашига бел боғлади. Далаларда мўл ҳосил нафаси кезиб юрибди. Пахтазорда жонон ниёла жарангидек беғубор қаҳқаҳа эшитиляпти: куз куйлаяпти.

Мактаб йўллари яна гавжумлашиб қолди. Кеча боғча билан хайрлашган жажжилар бугун алифбе ўрганишга чопқиллашяпти. Ўрта ҳамда олий ўқув юртларининг аудиторияларида ҳам алифбе ўрганиш бошланди, лекин у — ҳаёт билими алифбеси. Студент бўлган йигит-қизлар чеҳрасида шодон табассум, вужудларининг бир чеккасида эса чуқур масъулият: турли синовлардан яхши ўтишим, одам бўлишим керак...

Ҳамма жойда сафарбар биринчи қўнғироқ жиринглаяпти: куз куйлаяпти.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ОВ ГАШТИ

Ҳозир областимиз овчилик хўжаликларининг қай бирига борманг, орқасига сафар халтаси осган, елкасида милтиқ ёки қўлида қармоқ ушлаган кишиларга рўпара келасиз. Улар меҳнат отпускаларини, дам олиш кунларини табиат қўйнида ўтказишга, ов овлаб, мириқиб ҳордиқ чиқаришга одатланишган.

Ўн беш минг гектардан ортиқ майдонни эгаллаган, чўл бағрида ястаниб ётган Арнасой хўжалиги айниқса, гавжум. Ёввойи ўрдаклар, ғозлар, лойхўрак ва чурраклар дейсизми, ҳамма-ҳаммасидан бор. Тонг саҳарда истанг милтиқ билан, истанг, фото аппарат билан «қуролланиб» қайиқчангизни судраб қўлга туширинг. Ажойиб манзаранинг гувоҳи бўласиз.

Гўё кўмкўк туман пардаси ортида ҳаётдан асар йўқдек туюлган, шабадада шивирлашиб «сир»лашаётган қамишзор ўзининг бутун борлиги, бойлиги билан кўз олдингизда рўй-рост намоён. Қирғоққа яқинлашган ҳамоно «пар» этиб бир тўда ўрдаклар ҳавога кўтарилишади-ю, юрагингизга чўғ ташлайди. Шоша-пиша қўшотарни қўлга олиб, ўлжани мўлжаллайсиз. Аммо, тепкини босасиз-у, ўқ овози эшитилмайди. Кейинчалик билсангиз, ҳаяжондан милтиқни ўқлашни унутиб қўйибсиз. Бироз афсусланасиз, ва эҳтиёткорлик билан қамишзор оралаб сузиб кетасиз.

Ана, тунов куни полопонларини сувда эргаштириб юрган ёввойи ўрдак. У шу ерда бола очган, шу яқин атрофда полопонларни катта қилган. Аммо бугун она ўрдак ёлғиз. Шу пайт у жон-жаҳди билан «ғо-ғо»лайди-ку, қамишзордан бир гала қушлар визиллаганча тепангиздан учиб ўтади.

Балиқчилар бироз кутишларига тўғри келади. Кун пича ёришгач, қалмоқ ташласалар чакки бўлмайди. Негаки, ҳозир балиқлар уйқуни тарк этишмаган, ўт-ўланлар, илдизлар орасида муаллақ туришибди. Ана шундай гўзал манзарани Билдирсой, Корейс посёлкаси атрофидаги овчилик ва балиқчилик хўжаликларида ҳам учратиш мумкин.

Лекин овга берилиб, кузги-қишки ов мавсумида ўлжа отиш нормаларини зинҳор унутманг. Бир сафарги чиқишда бешта турли кўринишдаги ёввойи ўрдакларни, ҳар хил лойхўрак, иккита ёввойи ғоз, бешта каклик, иккита қашқалдоқ, битта бўрсиқ, битта тўнғиз каби парранда ва ҳайвонларни овлаш мумкин.

Яна бир эслатма: тўнғиз ҳамда тоғ эчкиларини овлаш учун Республика ўрмон хўжалиги давлат комитетининг махсус руҳсатномаси бўлиши лозим. Юқоридаги ҳайвонларни овлаш 16 сентябрдан 15 декабргача давом этади. Худди шу муддатда турли хил ёввойи ўрдак, чуррак, лойхўрак, ботқоқ қуши ва бошқа паррандаларни овлаш бошланади.

Табиат ишқибозлари учун марҳамат — истаган вақтларида овчилик хўжаликларига чиқиб, объектив орқали «ов» қилаберишсин. Улар ихтиёрига қайиқлар, хўжаликларнинг баланд-пастини биладиган егерлар бириктирилади, зарур анжомлар прокатга берилади.

Я. САЛИМОВ.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

БОҒЛАРДАГИ ИШЛАР

Ёз бўйи етиштирилган ноз-неъматларни йиғиб-териб олиш ишлари авжига чиқди.

Мева ва узумларни йиғиб-териб олишда уларнинг сифатлилигини таъминлаш учун технологик ва товарлик хусусиятларини ҳам билиш зарур. Масалан, консерва қилиш учун мева маълум миқдордаги қаттиқликка эга бўлиши лозим. Кузги ва қишки олма ҳамда нокларни шундай ҳолатда териб олиш кераккки, улар мўлжалланган жойга етгунича пишиб ўтиб кетмаслиги ва уринмаслиги лозим. Бу вақтда меванинг ранги кўк ёки нимкўк, уруғининг ранги эса қўнғир тусли, мева гўшти қаттиқ бўлиши керак.

Узум яхши пишиши, узоқ жойларга юбориладиган пайтда унда 16—18 процент қанд моддаси бўлиши лозим. Майиз тайёрлаш учун эса узумда 21—25 процент қанд моддаси бўлиши талаб қилинади.

Меваларни саралаш ва тахлаш учун уларни боғдан махсус бакларга келтирилади.

100 тонна мева маҳсулотини қуритиш учун хўжаликда 0,6—0,7 гектар майдон бўлиши керак. Бу майдоннинг юзаси шиббаланади ёки қалинлиги 7—10 сантиметр бетон ётқизилади. Шу билан бирга, 0,6x0,9 метрли 5—6 мингта тахта патнус, дудлаш учун ҳажми 1,5x1, 5x1,5 метрли фанер яшиклар керак бўлади.

Мева ва узумларни узоқ муддат сақлаш учун махсус жиҳозланган омборлар бўлиши лозим. Уларни ҳозирдан шамоллатиб, кемирувчи зараркунандаларга қарши дезинфекция қилиб қўйиш даркор.

Р. РИЗАЕВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ОБ-ҲАВО

Ўрта Осиё гидрометеорология илмий-текшириш институтининг узоқ муддатли прогнозлар бўлимининг лаборатория мудири А. АВАНЕСОВА сентябрь об-ҳавоси ҳақида қуйидагиларни маълум қилди: Кузнинг биринчи ойида Тошкент шаҳри ва областда булут кам бўлади. Қисқа муддатли, баъзи жойларда момақалдироқ билан ўтадиган ёмғирлар айрим районлардагина ёғади. Ёғин миқдори 1—2 миллиметрдан ошмайди. Ойлик ўртача ҳарорат кўп йиллик нормага яқин, яъни 19—21 даража атрофида бўлади. Ой давомида кундуз кунлари ҳарорат бир мунча кўтарилиб, баъзан 30—35 даражагача етади. Кечалари эса ҳарорат 13—18, баъзи кунлари эса 7—12 даражагача тушади.

Сентябрда совуқ ҳаво оқимининг мамлакатимиз Европа қисми шимол районларидан кириб келиши кутилади. Бу сентябрнинг охирида юз бериши мумкин. Ҳаво ҳарорати бир мунча пасайиб, қиров тушади.

Шамол шимолдан ва шимоли-шарқдан секундига 5—10 метр тезликда баъзан эса 10—15 метр тезликда эсади. Айрим жойларда чанг-тўзон кўтарилади.

МАВСУМ МОДАЛАРИ

Олтин куз бошланмоқда. Табиат либосини ўзгартирди. Кишиларнинг кийим-кечаклари ҳам ўзгарди, енгил ёз кийимлари ўрнини мавсумбоп кийимлар эгалламоқда. Республика модалар уйининг ижодкорлари мавсумга барвақт тайёргарлик кўришди. Уларнинг изланиш маҳсуллари бўлган айрим кийим-кечакларни ҳозирги кунларда магазинларда кўриш мумкин. Уларни харидорлар суйиб харид қилишмоқда.

1972—1973 йиллар куз ва қиш модалари коллекцияси модалар анъанасини сақлаб қолиш билан бирга рассомларнинг ғояларини ҳам имкони борича ўзида мужассам этган.

Кейинги икки йил мобайнида бизни «ҳаяжонлантириб» келган узун мода эндиликда мувозанатини топди. Модалар уйининг мавсумий коллекциясида биз ихчам, чиройли кузги ва қишки пальтоларни, кўча кийимлари ансамбли: костюм-шимлар, қуруқ ва юмшоқ газламалардан тикилган костюмларни кўрамиз.

Янги модалар орасидан кундалик кийимлар группаси катта ўрин эгаллаган. Улар ихчам ва чидамли. Айниқса катак жун газламадан ва сунъий газламадан тикилган кийим-кечаклар кўркамлиги билан диққатни ўзига тортади. Шунингдек, дам олиш пайтида кийиш учун мўлжалланган кийимлар ҳам енгил, қулай. Улар содда, арзон газламалардан тайёрланган.

Ҳар қачонгидек, модалар уйининг коллекциясида миллий характерга эга бўлган хонатлас ва беқасам газламалардан тикилган кийимлар ҳам муносиб ўрин олган.

Эркаклар кийими ассортименти хилма-хил. Турли камзул, ярим пальто, янги формадаги костюмлар шулар жумласидан.

Коллекция умуман замонавий модангинг барча томонларини ўзида мужассамлаштирган.

Модалар уйининг мавсум коллекцияси Олмаотада бўлиб ўтган республикалараро методик кенгашда намойиш этилиб, юқори баҳо олди. 2-сентябрдан бошлаб 70 тадан ортиқ янги хил кийим-кечаклардан иборат мавсум коллекцияси, модалар уйининг виставка залида намойиш қилинади.

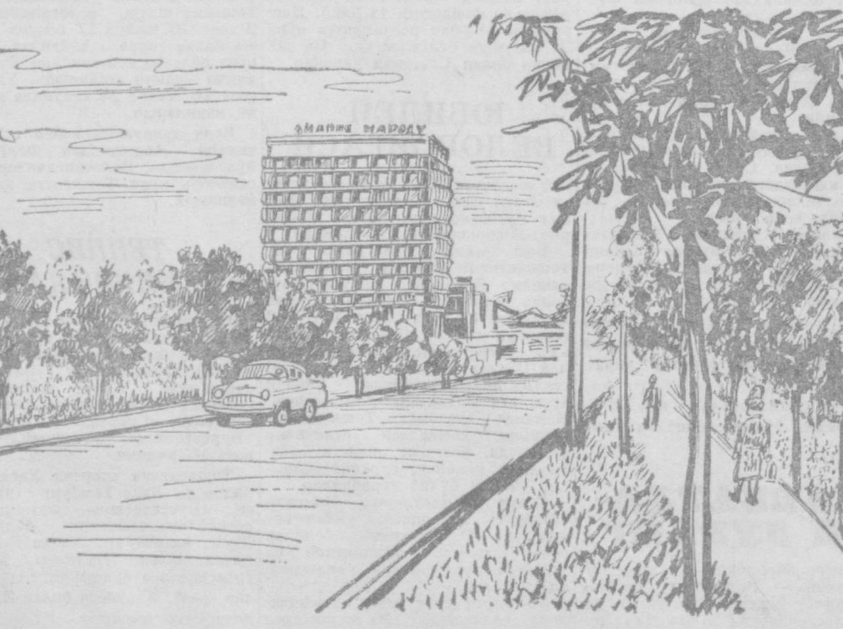

Студентлар шаҳарчасининг кўрки бўлган бу кўпқаватли бино пойтахтимизнинг турли чеккаларидан ҳам кўзга ташланади,

Е. Одилов чизган расм.

ФУТБОЛ КАЛЕНДАРИ

Биринчи лига футбол командаларининг сентябрь ойида бўладиган ўйинлари:

7 СЕНТЯБРЬ — «Кр. Советов» — «Динамо», «Шахтер» Қ. — «Металлист», «Уралмаш» — «Текстильщчик», «Звезда» — «Шинник», «Строитель» — «Олға», «Шахтер» Д — «Нистру», «Торпедо» — «Черноморец», «Автомобилист» — «Металлург», «Спартак» — «Кривбасс».

11 СЕНТЯБРЬ — «Кр. Советов» — «Металлист», «Шахтер» Қ— «Динамо», «Уралмаш» — «Шинник» — «Звезда», — «Текстильщчик», «Строитель» — «Помир», «ОЛҒА — «ПАХТАКОР», «Шахтёр» Д. — «Черноморец», «Торпедо» — «Нистру», «Автомобилист» — «Кривбасс», «Спартак» — «Металлург».

19 СЕНТЯБРЬ — «Черноморец» — «Спартак», «Нистру» — «Автомобилист», «Кривбасс» — «Торпедо», «Металлург» — «Шахтёр» Д. «Динамо» — «Звезда», «Металлист» — «Уралмаш», «Шинник» — «Шахтёр» Қ. «Текстильщчик» — «Кр. Советов», «ПАХТАКОР» — «СТРОИТЕЛЬ», «Помир» — «Олға».

23 СЕНТЯБРЬ — «Черноморец» — «Автомобилист», «Нистру» — «Спартак», «Кривбасс» — «Шахтёр» Д. «Металлург» — «Торпедо», «Динамо» — «Уралмаш», «Металлист», — «Звезда», «Шинник» — «Кр. Советов», «Текстильщчик» — «Шахтёр» Қ. «ПАХТАКОР» — «ПОМИР».

30 СЕНТЯБРЬ — «Шинник» — «Металлист», «Текстильщчик» — «Динамо», «Кр. Советов» — «Нистру», «Шахтёр» Қ. — «Черноморец», «Уралмаш», — «Металлург», «Звезда» — «Кривбасс», «Шахтёр» Д. — «Строитель», «ТОРПЕДО» — «ПАХТАКОР», «Автомобилист» — «Помир», «Спартак» — «Олға».

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/IX да Ажал минораси, 2/IX да — Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/IX да Тошболта ошиқ, 2/IX да Ҳалима.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Маржон тақдим ёримга — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6, 8 ва 10 да).

Гамильтон хоним (кундуз соат 1.5 ва кеч 8.45 минутда), Балашши қўшиқлари (кундуз соат 3, кеч 7 ва 10 яримда), — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Она муҳаббати (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Даурия (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Севги драмаси — ҲАМЗА номли, «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

5 «Б» даги ғалати бола — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 да), «МОСКВА» (кундуз соат 1.30 ва 5.30 минутда).

Ҳиндуларнинг содиқ дўсти — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Петербург билан хайрлашув — «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 3.30, кеч 7.30 минут ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора лола — «ФЕСТИВАЛЬ».

Маржон, тақдим ёримга — «ХИВА».

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
СССРНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА
1 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА
САНЪАТ УСТАЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:
ДАВЛАТ «БАҲОР» ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИ
ДАВЛАТ СИМФОНИК ОРКЕСТРИ
ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ ХОР КАПЕЛЛАСИ, «ШОДЛИК», «ЛАЗГИ» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛЛАРИ
НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК ТЕАТРИНИНГ БАЛЕТ ТРУППАСИ
БЕРДАХ НОМИДАГИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ:

СССР халқ артистлари: ГАЛИЯ ИЗМАЙЛОВА, САОДАТ ҚОБУЛОВА;

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: БЕРНАРА ҚОРИЕВА, БОТИР ЗОКИРОВ, КЛАРА ЮСУПОВА, САТТОР ЯРАШЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сасон БЕНЬЯМИНОВ, Гулсара ЕҚУБОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Муҳаббат ШАМАЕВА, Розалинда ЛАУТ, ВЯЧЕСЛАВ ГРИНЧЕНКО, Иброҳим ЮСУПОВ ва бошқалар.

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. — 04440. ИНДЕКС 64697. Б. 1828.